

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**AKADEMIA
WYCHOWANIA
FIZYCZNEGO**
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
W WARSZAWIE

Zbiór zasad wspierania inkluzywności w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie

Rekomendacje

*Uczelnianej Rady na rzecz zwiększania dostępności
w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie
kadencji I w miesiącach I-VI 2025 r.*

Warszawa / Biała Podlaska, czerwiec 2025 r.

Autorzy rekomendacji: Członkowie i Goście Rady ds. Dostępności kadencji I w miesiącach I-VI 2025 r.

Skład Rady ds. Dostępności kadencji I w miesiącach I-VI 2025 r.

I.p.	imię i nazwisko	Rola
1	Jolanta Marszałek	Członek Rady, Przewodnicząca Rady AWF Warszawa
2	Anna Kleczyńska	Członek Rady, BHP AWF Warszawa
3	Paulina Kostrzewa	Członek Rady, Zastępca Kanclerza AWF Warszawa
4	Aleksandra Buchholz	Członek Rady AWF Warszawa
5	Maciej Płaszewski	Członek Rady, Zastępca Przewodniczącej Rady AWF Warszawa Filia Biała Podlaska
6	Martyna Jarocka	Członek Rady AWF Warszawa Filia Biała Podlaska
7	Karolina Sielecka	Członek Rady NGO - Fundacja Aktywizacja
8	Katarzyna Sałacińska	Członek Rady NGO - Fundacja Szansa dla niewidomych/Fundacja szansa Jesteśmy Razem
9	Przemysław Zybko	Członek Rady, Pełnomocnik Rektora ds. Sportu AWF Warszawa
10	Radosław Brzeski	Członek Rady, Prawnik AWF Warszawa
11	Wojciech Makowski	Członek Rady, Konsultant ds. dostępności AWF Warszawa
12	Joanna Kalecińska	Sekretarz Rady AWF Warszawa
13	Inga Maruszyńska-Małachowska	Koordynator Merytoryczny Projektu Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami AWF Warszawa
14	Beata Tyszkiewicz-Gromisz	Koordynator Merytoryczny Projektu AWF Warszawa Filia Biała Podlaska
15	Radosław Goździński	Gość Rady, Zastępca Kanclerza AWF Warszawa
16	Agnieszka Lesiuk	Członek Rady AWF Warszawa Filia Biała Podlaska

Opracowanie rekomendacji nastąpiło w związku z pracami Rady na rzecz zwiększania dostępności w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie (Rady ds. Dostępności) powołanej w pierwszym roku realizacji projektu „Sportowa Uczelnia Dostępna II” nr FERS.03.01-IP.08-001/24 i na podstawie § 1 ust. 8 niżej wymienionego zarządzenia Rektora AWF Warszawa.

Rada na rzecz zwiększania dostępności w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie powołana została w drodze zarządzenia Rektora AWF Warszawa Nr 34/2024/2025.

Dofinansowanie projektu nastąpiło w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego.

Spis treści

Wprowadzenie	4
I. Pryncypia – do czego dążymy	5
1. <i>Równość i szacunek dla wszystkich osób studiujących i pracujących w Uczelni</i>	<i>5</i>
2. <i>Indywidualne i podmiotowe podejście do wszystkich osób studiujących i pracujących w Uczelni</i>	<i>5</i>
3. <i>Wsparcie i zasoby dla osób studiujących i pracujących w Uczelni.....</i>	<i>5</i>
4. <i>Aktywne słuchanie i dialog wśród osób studiujących i pracujących w Uczelni</i>	<i>5</i>
5. <i>Promowanie różnorodności i akceptacji wśród osób studiujących i pracujących w Uczelni</i>	<i>5</i>
6. <i>Poufność i szanowanie prywatności osób studiujących i pracujących w Uczelni</i>	<i>5</i>
7. <i>Współpraca i partnerska postawa osób studiujących i pracujących w Uczelni</i>	<i>5</i>
II. Narzędzia – jak chcemy to osiągać	6
1. <i>Eliminowanie barier dostępności:</i>	<i>6</i>
2. <i>Szkolenia i podnoszenie kompetencji:.....</i>	<i>6</i>
3. <i>Przyjazne środowisko studiowania:.....</i>	<i>7</i>
4. <i>Dydaktyka inkluzywna:.....</i>	<i>7</i>
5. <i>Uczelnia otwarta i współpracująca:</i>	<i>8</i>
6. <i>Regulacje, wewnętrzne standardy, opracowania, dokumentacja:</i>	<i>8</i>

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wprowadzenie

Cele opracowania rekomendacji:

promowanie inkluzywności, wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami, wspieranie innych osób we współuczestniczeniu z osobami ze szczególnymi potrzebami w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie (zwanej dalej „AWF Warszawa” lub „Uczelnią”); wypracowanie zasad wspierania inkluzywności z uwzględnieniem kontekstów w AWF Warszawa i w Filii w Białej Podlaskiej, w tym w ramach prowadzonej przez Uczelnię dydaktyki.

Adresaci:

opracowanie kierowane, ale nieograniczone, do osób studiujących, kadry dydaktycznej i naukowej, osób pracujących w administracji oraz w działalności pomocniczej, innych osób uczestniczących w życiu Uczelni oraz do osób odwiedzających i korzystających z terenu i obiektów Uczelni.

Zasady implementacji:

dokument o charakterze rekomendacji, dobrych praktyk, zaleceń i propozycji; wymaga przedstawienia Władzom Uczelni, rozpowszechnienia w społeczności akademickiej, poddaniu konsultacjom; powinien być uaktualniany w sytuacji nowych okoliczności, potrzeb, możliwości oraz zmian przepisów i innych wymagań formalno-prawnych.

I. Pryncypia – do czego dążymy

1. Równość i szacunek dla wszystkich osób studiujących i pracujących w Uczelni

Traktowanie każdej osoby z szacunkiem, niezależnie od zróżnicowania potrzeb, statusu społecznego, wyznania, płci, orientacji seksualnej czy możliwości percepcyjnych i ruchowych.

2. Indywidualne i podmiotowe podejście do wszystkich członków wspólnoty akademickiej Uczelni

Rozpoznawanie i respektowanie unikalnych potrzeb każdej osoby, poprzez dostosowanie metod nauczania, komunikacji, wsparcia i zapewniania poszanowania godności.

3. Wsparcie i zasoby dla osób studiujących i pracujących w Uczelni

Gwarantowanie i udostępnianie specjalistycznego wsparcia, np. psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego, lub innego wskazanego, a także informowanie o dostępnych miejscach i zasobach.

4. Aktywne słuchanie i dialog wśród osób studiujących i pracujących w Uczelni

Tworzenie przestrzeni do wyrażania potrzeb i opinii, zachęcanie do dialogu i współpracy w celu ciągłego ulepszania środowiska.

5. Promowanie różnorodności i akceptacji wśród osób studiujących i pracujących w Uczelni

Wydarzenia i kampanie promujące różnorodność, inkluzyjność społeczności akademickiej.

6. Poufność i szanowanie prywatności osób studiujących i pracujących w Uczelni

Zapewnianie poufności informacji o trudnościach i potrzebach osób, przy zachowaniu prywatności i poszanowaniu ich szczególnych wymogów.

7. Współpraca i partnerska postawa osób studiujących i pracujących w Uczelni

Współpraca z organizacjami i osobami eksperckimi wspierającymi osoby ze szczególnymi potrzebami, aby stale podnosić jakość wsparcia i dostosowywać je do indywidualnych potrzeb.

1. Równość dostępu do edukacji i aktywności fizycznej
2. Indywidualne podejście i wsparcie dydaktyczne
3. Środowisko wspierające obszar emocjonalno-psychicznych
4. Dostępność informacyjna i komunikacyjna
5. Partnerstwo i współpraca z organizacjami wspierającymi

II. Narzędzia – jak chcemy to osiągać

1. Eliminowanie barier w dostępności:

- Diagnozowanie utrudnień i barier w dostępności uniemożliwiających osobom ze szczególnymi potrzebami pełny udział w kształceniu i w szeroko pojętym życiu Uczelni; sukcesywne ułatwianie dostępności do wszystkich przestrzeni, poprzez identyfikację i, w miarę możliwości, usuwanie barier fizycznych (architektonicznych), komunikacyjnych i systemowych poprzez dostosowywanie budynków, sal wykładowych, obiektów sportowych i rekreacyjnych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami; zapewnianie w obrębie Akademii materiałów i technologii, w tym dostępności cyfrowej, tłumaczenia na język migowy, umieszczanie napisów, planów, wskazówek i form materiałów z zastosowaniem komunikacji alternatywnej,
- Wdrażanie udogodnień takich jak: podjazdy i rampy, windy, toalety dostosowane, specjalne oznaczenia,
- Oferowanie alternatywnych form egzaminów, zaliczeń i materiałów dydaktycznych (np. w wersji elektronicznej, audio, z językiem uproszczonym, tekstem łatwym do czytania i zrozumienia),
- Zapewnianie dostępności przestrzeni dydaktycznych, sportowych i rekreacyjnych (np. windy, podjazdy, dostosowane toalety),
- Strona internetowa i platformy edukacyjne uczelni dostosowane do standardów WCAG (m.in. dla osób z ograniczeniami w zakresie wzroku i słuchu),
- Możliwość korzystania z technologii wspomagających (np. oprogramowanie czytające zawartość ekranu, urządzenia wspierające mobilność lub nakładki użytkownika).

Rekomendacje – dodatkowe, poza środkami projektu:

- *Stworzenie miejsc do deprywacji sensorycznej i odpoczynku od bodźców zewnętrznych (np. pokoju ciszy),*
- *Dostęp do materiałów dydaktycznych w formatach cyfrowych alternatywnych (audiobooki, powiększona czcionka, format cyfrowy, napisy).*

2. Szkolenia i podnoszenie kompetencji:

- Organizowanie regularnych szkoleń dla osób studiujących i pracujących w Uczelni na temat niepełnosprawności i neuroróżnorodności, problematyki inkluzyjności i sposobów przeciwdziałania wykluczaniu,
- Szkolenie kadry dydaktycznej i administracyjnej w zakresie empatii, komunikacji, w tym języka inkluzyjnego oraz rozpoznawania potrzeb osób w kryzysie psychicznym,
- Szkolenia dla kadry akademickiej i administracyjnej z zakresu inkluzji społecznej przeciwdziałania dyskryminacji, oraz pracy z osobami ze szczególnymi potrzebami.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Sposoby realizacji szkoleń:

- Szkolenia bezkosztowe prowadzone przez kadrę Uczelni, a także przez podmioty zewnętrzne, w szczególności organizacje pozarządowe, dla społeczności akademickiej, w tym osób studiujących i pracujących w Akademii.

3. Przyjazne środowisko studiowania:

- Tworzone są dedykowane strefy ciszy i odpoczynku sensorycznego; umożliwienie korzystania ze słuchawek wyciszających/specjalistycznych zatyczek redukujących dźwięki,
- Istnieje jasna ścieżka zgłaszania napotykaných barier oraz trudności,
- Umożliwia się i wspiera obejmowanie mentoringiem koleżeńskim nowych studentów i studentki z dodatkowymi potrzebami,
- Studenci i studentki informowani są z odpowiednim wyprzedzeniem o harmonogramie zajęć oraz wymaganiach związanych z zaliczeniami, a wszelkie zmiany są komunikowane możliwie jak najwcześniej;
- Zapewniane jest indywidualne podejście do każdej osoby studiującej, w tym umożliwienie korzystania ze wsparcia asystenta, tłumacza polskiego języka migowego (PJM),
- Promowane są: język włączający oraz zasada braku tolerancji wobec wszelkich form dyskryminacji,
- Zapewnia się dostęp do bezpłatnej pomocy psychologicznej oraz doradztwa zawodowego, w ramach prowadzonej przez Uczelnię w tym zakresie działalności (Biuro Karier i Staży),
- Prowadzone są działania służące zwiększaniu oferty o grupy wsparcia/warsztaty umiejętności akademickich /organizowanie dodatkowych dni otwartych dla osób ze szczególnymi potrzebami i możliwość korzystania z pomocy wyznaczonego przez Rektora pełnomocnika,
- Wspiera się osoby pełniące role tutorów/mentorów akademickich,
- Prowadzone są działania wspierania zdrowia psychicznego w środowisku akademickim (np. warsztaty, kampanie informacyjne),
- Prowadzone są działania zapobiegające praktykom dyskryminacyjnym,
- Tworzone są przestrzenie dialogu i uczestnictwa osób z różnymi doświadczeniami (np. rady studenckie, konsultacje społeczne).

4. Dydaktyka inkluzywna:

- Przewiduje się elastyczne formy zaliczeń – m.in. prezentacje jako alternatywa dla egzaminów ustnych, wydłużony czas pisania testów,
- Stosowane są zróżnicowane metody dydaktyczne, z naciskiem na ograniczanie wyłączności przekazu werbalnego, preferowane są także demonstracje, pokazy oraz materiały audiowizualne,

- Uczestnictwo w zajęciach sportowych może odbywać się w formie alternatywnej, z zachowaniem jednak konieczności uzyskania objętych programem efektów uczenia się – poprzez treningi indywidualne lub dyscypliny sportu w formie adaptowanej (np. koszykówka na wózkach, pływanie z asekuracją) lub modyfikację ćwiczeń w ramach standardowych zajęć (np. zamiana biegu na szybki marsz) tak, aby osiągnąć te efekty uczenia się, które są zawarte w programie studiów,
- Indywidualizowane podejście do procesu kształcenia w przypadku studentów i studentek z trudnościami poznawczymi, emocjonalnymi i społecznymi i osobami ze szczególnymi potrzebami,
- Dostosowanie form i sposobu realizacji/zaliczania przedmiotu, uwzględniające wyzwania osób ze szczególnymi potrzebami,
- Elastyczność w sposobach prowadzenia zaliczeń (np. forma ustna zamiast pisemnej, wydłużony czas egzaminu),
- Inkluzyjność w zajęciach wychowania fizycznego: integracja osób studiujących, a jednocześnie możliwość adaptacji i uczestnictwa we wspólnych aktywnościach.

5. Uczelnia otwarta i współpracująca:

- Uczelnia współpracuje z organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami i osoby ze szczególnymi potrzebami w celu konsultowania i wdrażania rozwiązań zwiększających dostępność,
- Uczelnia organizuje wydarzenia sportowe i inne promujące integrację i różnorodność,
- Prowadzi się regularne konsultacje z przedstawicielami społeczności akademickiej, w tym studentami i studentkami z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami, a także z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami, na temat potrzeb i barier dostępu do Uczelni oraz w zakresie identyfikacji potrzeb i wdrażania rozwiązań wspierających studiowanie,
- Uczelnia współpracuje z organizacjami, w tym z fundacjami, stowarzyszeniami, a także osobami eksperckimi w obszarze niepełnosprawności i zdrowia i dobrostanu psychicznego,
- Prowadzi się konsultacje przy projektowaniu programów studiów i infrastruktury ze środowiskiem samorzecznym osób z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami.

6. Regulacje, wewnętrzne standardy, opracowania, dokumentacja:

- Stałe monitorowanie potrzeb związanych ze studiowaniem osoby ze szczególnymi potrzebami, przy pomocy standardowych albo opracowanych w tym celu narzędzi (np. kwestionariusz oceny zadowolenia ze studiowania obejmujący wszystkie wymiary aktywności studenckiej, uwzględniający trudności i bariery w zaspokojeniu potrzeb czy realizacji obowiązków),
- Opracowanie dla kadry dydaktycznej informatora i instrukcji wraz z komentarzem wyjaśniającym potencjalne przyczyny i sposoby reagowania studentów ze szczególnymi potrzebami i o zróżnicowanych potrzebach, w szczególności osób neuroatypowych, w celu ich wsparcia,

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Modyfikacja treści programowych zajęć dotyczących praw osób ze szczególnymi potrzebami:
 - Przykłady: w ramach zajęć prowadzonych w WWFiZ, na kierunkach Sport event-manager (aspekty prawne organizacji eventu sportowego), Wychowanie fizyczne I st. (edukacja zdrowotna), Wychowanie fizyczne II st. (wychowanie fizyczne specjalne), Kosmetologia II st. (kluczowe aspekty prawa),
- Dostosowanie treści programowych zajęć teoretycznych oraz zajęć praktycznych do możliwości studentów i studentek ze szczególnymi potrzebami z jednoczesnym utrzymaniem wszystkich wymagań dotyczących uzyskania efektów uczenia się.